

11. APRIL 1920

Kako je nastala Delavska socialistična stranka Slovenije

Stranka je zastopala razredne interese proletariata in se vključila v jugoslovansko delavsko gibanje

Ustanovni kongres Delavske socialistične stranke Slovenije je potekal v Ljubljani; na njem sklenejo, da se stranka priključi Socialistični delovni stranki Jugoslavije (komunistov) in brez zadržkov sprejme tudi njen politični program razrednega boja. Z ustanovitvijo Delavske socialistične stranke (komunistov) v Sloveniji se je zaključil proces jugoslovanskega razrednega delavskega gibanja.

Sredi leta 1919 opazimo prve znake odpora vodstvu Jugoslovanske socialdemokratske stranke Slovenije (JSDS), ki vodi politiko razrednega sodelovanja z buržoazijo in odstopa od jugoslovanskega revolucionarnega gibanja (sprejemanje ministrskih »stolčkov«, tim. ministerjalizem). Revolucionarno usmerjeni člani v Socialdemokratski stranki Slovenije stalno povečujejo svojo aktivnost in dobivajo tudi vse več privrženecv. Okrogno partijsko konferenco za Ljubljano in okolico skličejo 4. januarja 1920. Na njej revolucionarji dosežejo popolno zmago, ko zahtevajo, naj se skliče izredni kongres JSDS. Protidelavske akcije vlade kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, v kateri je minister za gozdarstvo in rudarstvo Anton Kristan iz vodstva JSDS, še pospešijo ta proces in vpliv ministerjalistov vse bolj slabi. Zaradi vse večje javne kritike ministerjalizma, vodstvo slovenske JSDS zapusti posamezne področne organizacije in iz stranke izključuje večje število članov. Nato ljubljanska partijska organizacija 2. marca 1920 sklene, da izstopi iz JSDS in predlaga, da se ustanovi re-

snična delavska stranka – Delavska socialistična stranka Slovenije (komunistov), ki naj zastopa razredni boj in na tej osnovi vodi k poenotenju z jugoslovanskimi razrednimi delavskimi gibanji. Že 3. marca sestavijo pripravljalni odbor, ki takoj izda manifest in ustanovi Glasilo Združenje. Na pobudo odbora je 14. marca v Ljubljani prva konferenca poverjenikov, ki se je udeležijo predstavniki največjih delavskih centrov, predstavniki Društva študentov (komunistov) in nekaterih sindikalnih organizacij Slovenije. Konferenca sklene, da se

skliče kongres stranke.

Kongres je potekal pred 59 leti v kavarni Švicarija v Tivoliju. Najpomembnejši sklep je, da se stranka priključi Socialistični delovski stranki Jugoslavije (komunistov). Kongresa se udeleži 54 delegatov, ki zastopajo 20 mestnih organizacij s približno 20.000 člani. V imenu centralnega komiteja SFRJ kongres pozdravi sekretar te stranke Filip Filipović. Kongres ostro obsodi ministerjalizem in razredno sodelovanje z buržoazijo. Na pobudo revolucionarno usmerjenih članov istočasno v Mariboru pripravijo izredni kongres Jugoslovanske socialistične stranke za Slovenijo, ki se je udeležijo predvsem predstavniki partij-

skih organizacij iz severozahodne Slovenije. Tudi na tem kongresu zmagajo revolucionarne sile; kongres se namreč prav tako odloči za razredni boj in poenotenje z jugoslovanskimi revolucionarnimi delavskimi gibanji. Potem ko ostro obsodi ministerjaliste, ki zaradi tega izstopijo iz stranke, kongres sklene, da izstopi iz II. internacionale in se pridruži Delavski socialistični stranki Slovenije (komunistov). Listino o ukinitvi slovenske JSDS in priključitvi njenega članstva v SRPJ podpisajo 13. aprila. Tako se zaključi proces poenotenja delavskega revolucionarnega gibanja v Jugoslaviji.

IVAN SUČUR

Obravnava poročila o delu uprave inšpekcijskih služb mesta Ljubljane je bila osrednja točka zadnje seje izvršnega sveta. Inšpektorji bi morali biti močnejše prisotni na terenu. Na ta način bomo zagotovili podružbljanje dela inšpekcijskih služb, ki bo razvidno iz rednega javljanja inšpektorjev v krajevnih skupnostih, povezave s potrošniškimi sveti, odbori za varstvo okolja in krajan, ki bodo na ta način aktivnejše posegli v družbeno in ekonomsko kontrolo.

Dejstvo je, da je delo inšpekcijskih služb zvezano z mnogoterimi objektivnimi težavami, da se morajo velikokrat srečevati z različnimi oblikami osebnih intervencij, tako da je njihovo delo ali slabo delo izpostavljeno nenehnim pritiskom neposredno prizadetih državljanov družbenih normativov in tistih, ki se za njihovo izvajanje zavzemajo. Veliko pripomb je bilo na delo urbanistične inšpekcije, kjer se dogovori o preprečevanju črnih gradenj ne izvajajo. Jasno je, da v Sloveniji ni prostora, da bi imel vsak občan svojo hiško z vrhom, zato je zanimiv podatek, da graditelji množično bežijo v nezazidljiva območja upajoč, da se bo njihova zamisel prej ali slej legalizirala. Taka praksa je tudi posledica perečega problema stanovanjskega vprašanja, vendar je s stališča širših družbenih interesov gotovo nevzdržna. Lep primer je črno naselje v krajevni skupnosti

IZVRŠNI SVET

Kritično in stvarno o inšpekcijah

Tomačevo. Za rešitev problema so se pristojni dogovorili, rok za dogovor pa je potekel že pred dobrim mesecem dni. Izbraba delovnega časa sanitarne inšpekcije je vse preveč orientirana v pisarni, čeprav se na njena soglasja čaka najdlje.

V zadnjem času je bilo tudi veliko govora o zvišanju cen storitev servisov, ki jih je inšpekcija podrobno obravnavala. Vendar je njihova temeljitost odpovedala na drugi strani – pri nedotakljivo močnih zavarovalnicah, ki novih cen pri predložitvi računov niso priznavale. Tako je bil neposredno prizadet občan, pri vsej zadevi popolnoma nedolžen in oškodovan s strani tistega v okviru katerega združuje sredstva prav za te in podobne namene.

Rešitev za boljše delovanje inšpekcij se ponuja v dnevnem sodelovanju z občinami, zmanjšanju napak dela drugih organov kot zavoda za cene, v združevanju inšpektorjev za posamezna dela po časovnih terminih za posamezna področja katerih pomembnost narašča z vremenjskimi pogoji in z večjo naslonitvijo na krajevne skupnosti ter občine saj so rešitve v okviru mesta večkrat prestižnega pomena. Izvršni svet je delo inšpekcij z določenimi pripombami ocenil kot bistveno boljše glede na prejšnja obdobja in poročilo sprejel ter se zavzel za polno moralno podporo inšpekcijskim organom.

DANE BESEDNJAK

TEŽAVE Z VRTCI IN ZMIKAVTI

Pasti na Glavarjevi ulici

Parkirišče na Slovenčevi si je vzela v zakup lokalna »mafija«
Zgodbe o oskubljenih avtomobilih

Oglašam se v zvezi s članom o 80-urnem programu v vrtcih za tiste otroke, ki so v varstvu doma. Ne vem, v katerih vrtcih ste dobili informacijo, da med starši ni zanimanja za to in zelo bi bila hvaležna za naslov vrtca, v katerem imajo prostor za moja dva otroka. O tem programu sem izvedela od sosedice, ki ima otroka v vrtcu Jelka v Glavarjevi. Tam so mi povedali, da je za krajevno skupnost Stadion organiziran program v vrtcu v Staničevi. Tam so me zavrnili, ker otrok še ni star 4 leta. Ta starostna meja je menda postavljena zato, »ker je za mlajšimi veliko težav, pa tudi vsak mesec se pri tej starosti že pozna«. Od druge znanke sem izvedela, da v Šiški v Runkovi ulici sprejemajo otroke že od 3. leta naprej in celo iz drugih občin, toda bilo je že polno. Zato bi bila zelo vesela, če bi lahko (še ne) 3-letne punčko in (še ne) 4-letnega fantka peljala v katerikoli vrtec enkrat ali dvakrat na teden ob kateremkoli času na katerikoli konec Ljubljane.

Druga stvar, zaradi katere se oglašam, so težave zaradi parkiranja avtomobilov okrog novih blokov (rdeče-oranžno-rumeni balkoni) v Glavarjevi ulici. Najprej smo bili prisiljeni parkirati vzdolž ulice in na parkirnih prostorih ob starejših blokih na desni strani. Tam smo bili izpostavljeni vsako-

dnevnim psovkom in nadiranjem z oken. Potem so nam »uredili«
parkirišče ob Slovenčevi (kakšno je, se lahko prepiča vsak: po najmanjšem dežju se spremeni v morje, do avtomobila bi potreboval čoln). Ker je parkirišče nenadzorovano in nerazsvetljeno, so vlomi v parkirane avtomobile na dnevnem oziroma nočnem redu. Skoraj vsako noč zmanjka kakšen radio, celo kolesa že odnašajo. Marsikateri avto dočaka jutro popolnoma oskubljen. Najhujše je, da celo do tako slabega parkirišča ni zavarovanega prehoda. Kdor želi čez cesto, mora čakati, da se ga usmili kdo iz kolone, ki skoraj nepretrgoma vozi po Slovenčevi. Hoja čez cesto z majhnimi otroci pa je sploh smrtno nevarna. Razen tega starši večje otroke redno pošiljajo v samopostrežno trgovino na drugi strani ceste in je pravi čudež, da še ni bilo hujše nesreče. Tisti stanovanjci, ki zaradi naštetega nočejo uporabljati tega prostora in parkirajo okrog bloka, redno poslušajo očitke zaradi onesnaževanja sicer »čistega«
ljubljskega zraka, pred nekaj tedni pa so celo našli prerezane gume na 18 avtomobilih. Večina je imela porezane vse 4 gume, nekateri »srečneži«
pa samo eno ali dve.

Prazen prostor pred bloki, ki bo nekoč zelenica in igrišče,

stoji že tri mesece, na tem bivšem gradbišču je ostalo polno železa, otroci pa se že igrajo med odpadki in luknjami, polnimi blata. Stanovanjci, ki se selijo v najnovejši blok (št. 49), vse kartone od novega pohištva odmetavajo kar tja; ko se nabere večji kup, ga (vedno neugotovljena) oseba zažge in črna dima, saj in pepela je dovolj v vseh stanovanjih, da o balkonih niti ne govorim.

Skratka, stanje okrog teh blokov je vedno slabše in mogoče bi bilo dobro, če bi se kdo iz krajevne skupnosti pozanimal, predno si bodo stanovanjci tudi fizično, ne le verbalno, skočili v lase.

NADA TRIFUNOVIČ

Operativni štab občinske gasilske zveze Ljubljana Bežigrad skrbi tudi za strokovno vzgojo gasilskih članov. Zato od časa do časa organizira tečaje in seminarje, na katerih se izpopolnjujejo gasilski člani v znanju gasilskih veščin, predvsem v taktiki gašenja in reševanja. V letošnji zimski sezoni je štab pripravil poseben seminar o prvi pomoči, na katerem je medicinska sestra Mirjana Dobovšek s predavanji praktično in nazorno prikazala vrsto akcij nujenja prve pomoči ponesrečencem. Telega seminarja, ki je bil v gasilskem domu na Črnučah in v gasilskem domu v Tomačevem, se je udeležilo 38 gasilskih članov in članic. Štab operative je v času od 20. decembra 1978 do 12. februarja 1979 pripravil večerini tečaj za nižje gasilske častnike, ki se ga je udeležilo 33 gasilskih članov in članic.

AKTIVNOST GASILCEV

Na novo šolani gasilci

Ob koncu tečaja so imeli zaključni izpit, ki so ga vsi z uspehom opravili. Snov, ki so jo predelali, je zajela:

1. Ustroj gasilske organizacije, 2. Civilno zaščito in gasilstvo, 3. Gradbeništvo in vodogradnje, 4. Električno, 5. Prvo pomoč, 6. Osnove gorenja, 7. Preventivno, 8. Taktiko, 9. Tehniko in 10. Praktične vaje.

Snov predavanja je obsegala 140 ur

teorije in prakse. Vzporedno s tem tečajem je bil v gasilskem domu na Vevčah v sklopu mestne Gasilske zveze Ljubljana tečaj za gasilske častnike, ki so se iz OGZ Bežigrad udeležili 4 gasilski člani. 14 dni kasneje so tudi uspešno opravili zaključni izpit.

V petek, 16. marca 1979 je bil v gasilskem domu v Tomačevem slovesen zaključek s podelitvijo diplom tečajnikom, absolventom večerne gasilske šole za gasilske častnike in nižje častnike. Telega zaključka so se udeležili tudi vsi člani IO OGZ Bežigrad in predstavniki mestne Gasilske zveze.

Tako je občinska gasilska zveza Ljubljana Bežigrad dobila 4 gasilske častnike in 32 dobro izvežbanih gasilcev, ki so se usposobili za morebitne akcije reševanja »rdečega petelina«.

V. Š.

KS URŠKA ZATLER

Ustanovljena poravnalni in potrošniški svet

Želijo večje sodelovanje pri izdajanju obrtnih dovoljenj

28. 3. 1979 je predsednica skupščine KS Mirjam Belič sklicala člane obeh svetov, izvoljene na zadnji seji skupščine, da se dogovorijo o nadaljnjem delu. Sestanka sta potekala v časovnem razmaku, da so se jih lahko udeležili tudi drugi predstavniki KS, ki so članom obeh svetov predstavili problematiko KS in tako mesto, kamor se s svojim delom lahko vključijo člani poravnalnega in potrošniškega sveta.

Člani poravnalnega sveta so za predsednika izvolili Mitjo Ahčana, za namestnika pa Jožeta Tavčarja. V nadaljevanju šklca so ugotovili, da krajan na naslov KS še niso poslali nobenih spornih zadev. Zato so sprejeli sklep, da se takoj povežejo s temeljnimi sodiščem v Ljubljani in vzpostavijo delovno povezavo, kar pomeni, da bo to sodišče odstopilo spore s področja KS, ki so v pristojnosti poravnalnega sveta.

Sprožili so tudi vprašanje materialnih pogojev za delo. Pri tem je predsednik sveta skupščine KS tov. Jazbinšek navedel, da se bodo sredstva za njihovo delo zagotovila iz sredstev, ki jih ima KS za redno dejavnost in materialne stroške. V prihodnje pa bo treba paziti, da bomo ta sredstva pravočasno načrtovali v dotacijah družbenopolitičnih skupnosti.

Na seji sveta potrošnikov so za predsednika izbrali Marjana Svetličiča, za namestnika pa Tatjano Slapšak. Pri dogovoru o nadaljnjem delu so se že lahko pogovarjali o konkretnih nalogah. Tako so pripravili delni odgovor oddelku za gospodarstvo občine o delovnem

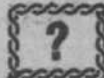
času trgovin na območju KS in dodali, da želijo večje sodelovanje pri izdajanju obrtnih dovoljenj za storitvene dejavnosti. Pojavljajo se namreč tiste, ki so manj potrebne kot bifeji na Glinškovi ploščadi 2 in 22. Vsi člani sveta potrošnikov so se dogovorili, da do naslednje seje opravijo domače naloge in predlagajo pristop k rešitvi. Te naloge so:

- gradnja potrošnega centra
- oskrba z zelenjavo – mini tržnica
- servisne dejavnosti
- načrtovanje prostorov za

lekarno in zdravstveno ambulantno.

Dogovorili so se tudi, da vzpostavijo sodelovanje s posameznimi komisijami sveta skupščine KS in delegacijami, ki se še ukvarjajo s posameznimi problemi, pomembnimi za boljše usluge potrošnikom. Zato sporočajo vsem krajanom, naj posredujejo Svetu potrošnikov KS Urške Zatler, Bratovševa ploščad 28, predloge o potrebah po obrtnih storitvah, vesti o pomanjkljivosti storitev obstoječih trgovin (asortiman, delovni čas, potreba itd.), da jih bo svet v sodelovanju z osebjem trgovin rešil.

DAVORIN MOŽINA

V prejšnji številki našega časopisa smo naprosili bralce za najbolj domiselne podpise pod pričujočo fotografijo. Navajamo tri, ki so se nam zdeli najbolj duhoviti:

1. »Ha, ha, ha! Mamica naju pa išče na drugi strani ceste!«
Fedora Miklič
2. »Poglej, onadva se na klopi poljubljata! Potlej pa bosta svojim otrokom tvezila, da jih je prinesla štorčija.«
Milan Sučur
3. »Jožak, poglej tega optimističnega upokojenca, s kako velikim čakarjem gre v trgovino.«
Božo Tkalec
4. »Poglej, poglej, iz drugega samoprispevka so začeli graditi vrtec na Posavju. Ko bova prišla na vrsto, nama varstvo zares ne bo več potrebno.«